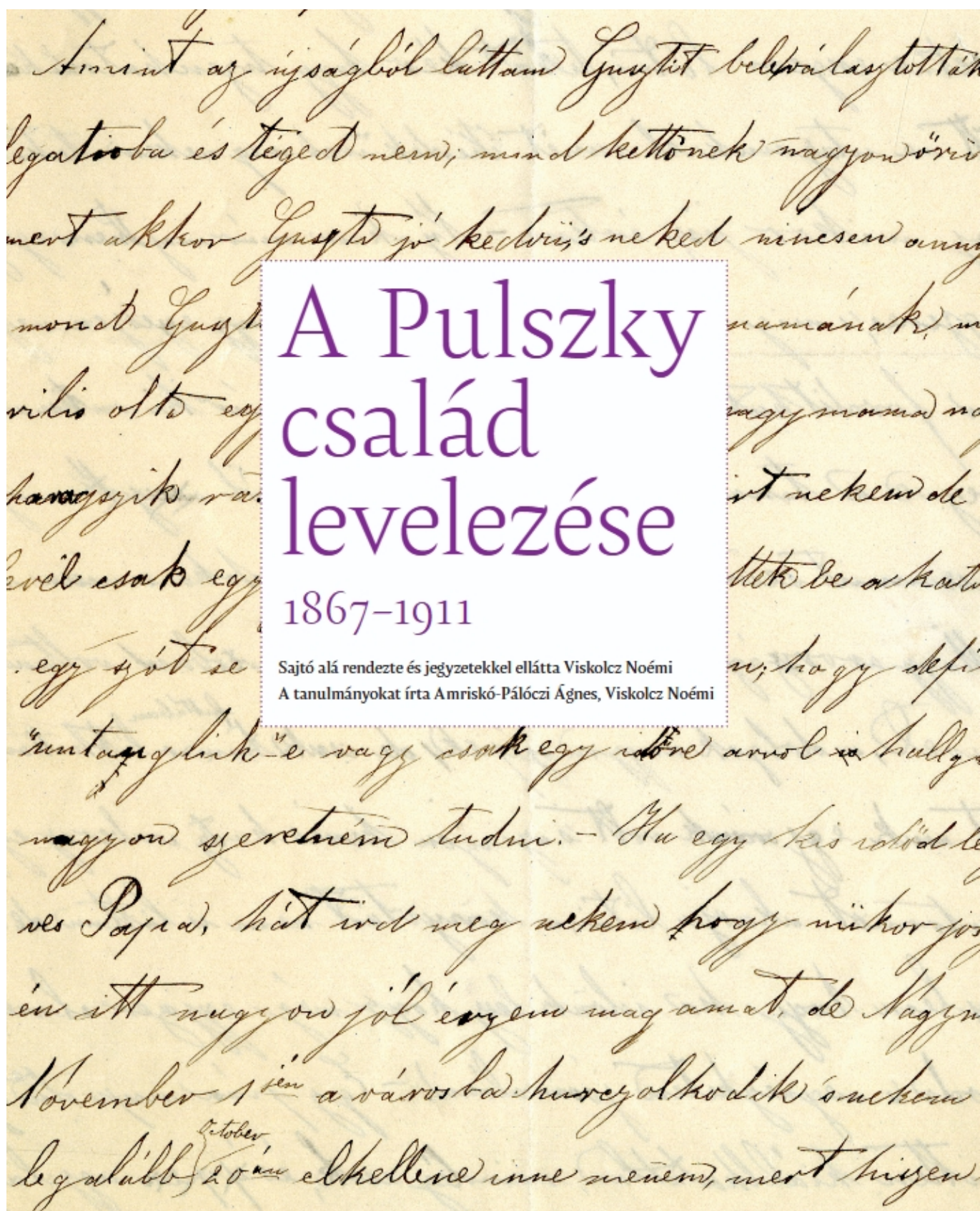

Rendkívüli levelek egy rendkívüli családtól - megjelent a Pulszky család levelezése

2025/07/01

Az MNMKK OSZK és az MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum közös gondozásában, Viskolcz Noémi sajtó alá rendezésében és jegyzeteivel jelent meg *A Pulszky család levelezése, 1867-1911* című monumentális online kötet.

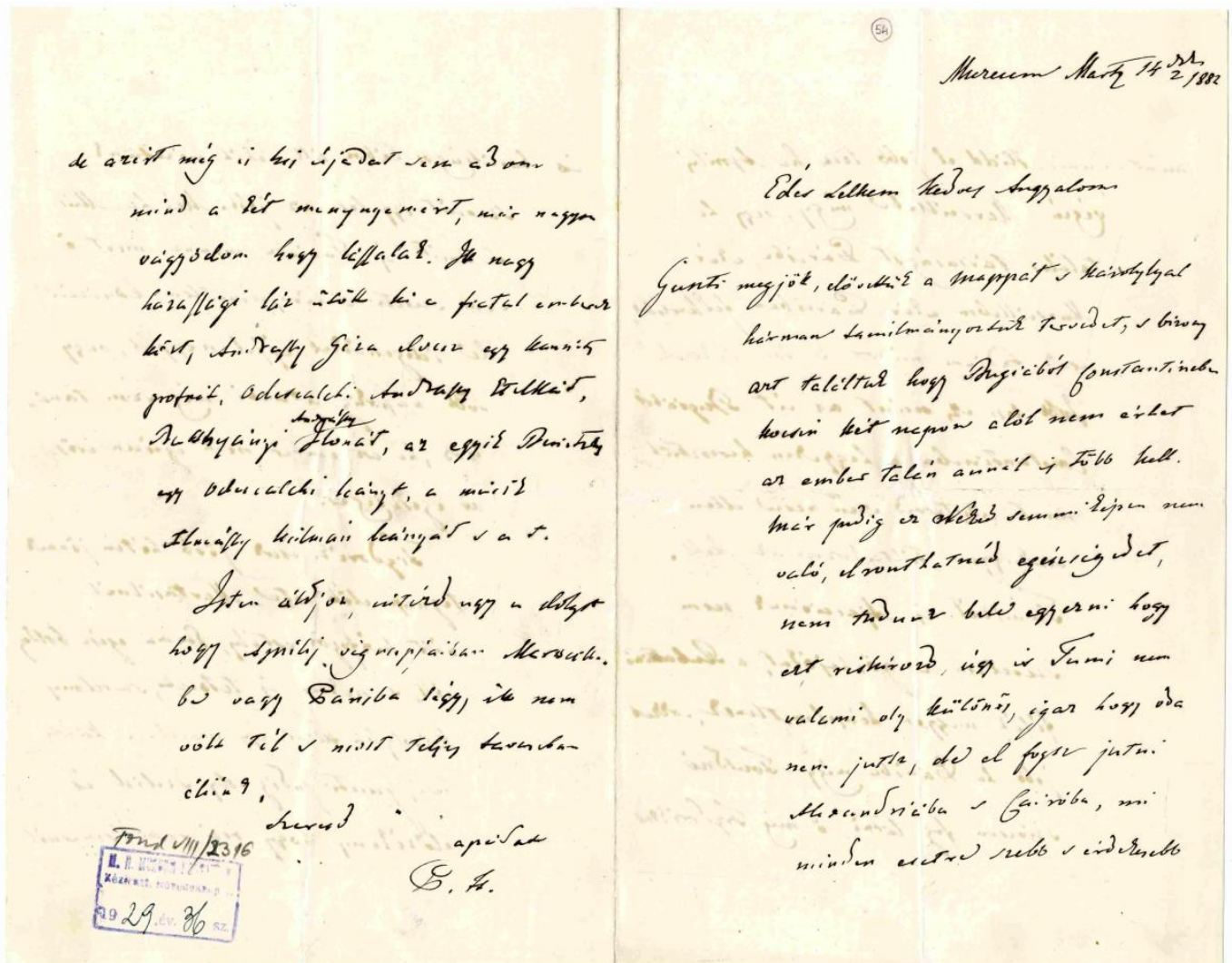
[1]Az MNMKK Országos Széchényi Könyvtár és az MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum közös gondozásában, Viskolcz Noémi sajtó alá rendezésében és jegyzeteivel jelent meg [A Pulszky család levelezése, 1867-1911](#) [1] című monumentális online kötet, amely több mint fél évszázadnyi családi és történelmi párbeszédet tár az olvasók elé.

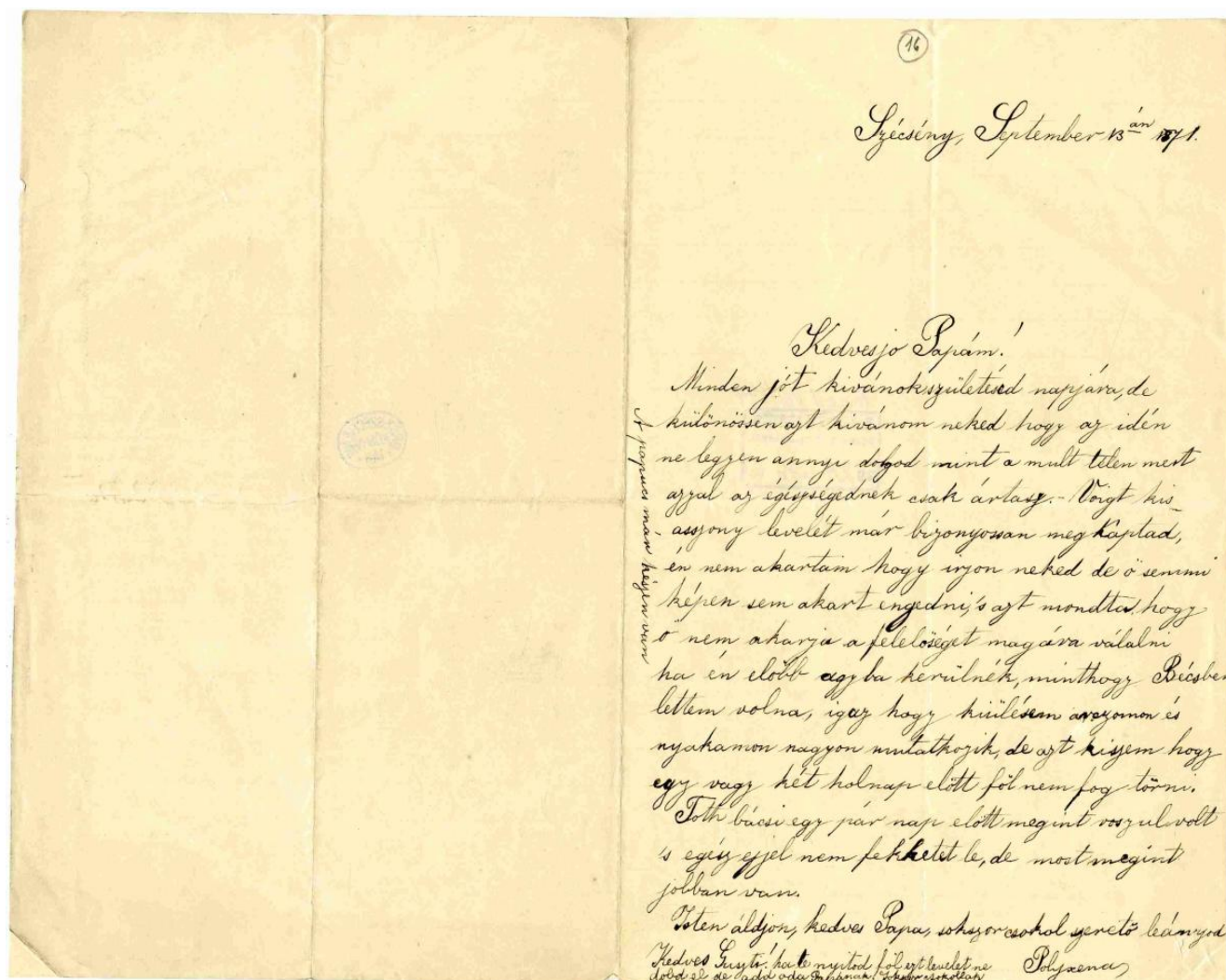
A most megjelent, 538 oldalas kiadvány nem csupán egy szűk körnek szóló tudományos munka, hanem közérthető, alaposan feldolgozott bepillantás a múlt századforduló mindennapjaiba. A kötet alapját az az 1867 és 1911 között keletkezett 331 darab levél adja, amelyet Pulszky Ferenc, valamint

gyermekai - Ágost, Károly, Polyxéna és Garibaldi - váltottak egymással.

A levelezés darabjai a XX. század első harmadában kerültek a nemzet könyvtárába, ahol ma az MNMKG OSZK őrzi őket. Bár a kiadásra kerülő forrásanyag nem teljes, így is páratlan értékű - hasonló terjedelmű és ilyen sokszereplős családi levelezés, amely nemcsak politikai, irodalmi vagy tudományos, hanem mindennapi élethelyzeteket is tükröz, korábban még nem látott napvilágot a dualizmus időszakából. Különös jelentőséggel bírnak azok a levelek, amelyeket Pulszky Ferenc írt gyermekeinek vagy épp ők egymásnak - ezek a típusú írásos emlékek a fennmaradt kéziratokban általában ritkák.

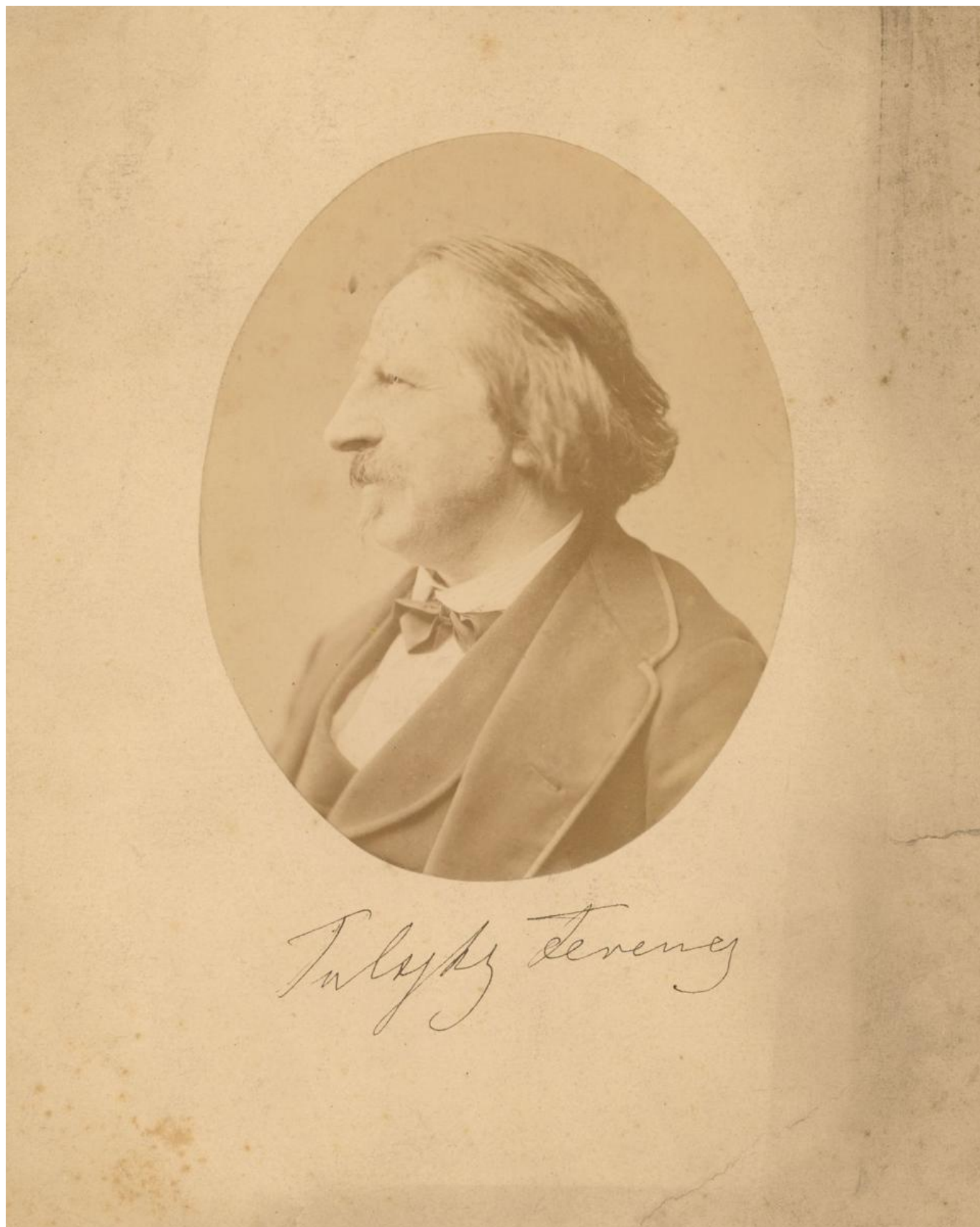
A levelek történeti és kultúrtörténeti háttéréhez, valamint a levelezők életéhez Viskolcz Noémi és Pálóczi Ágnes írt tanulmányokat, amelyek mellett kronológia is segíti az eligazodást a család több generációján átívelő történetben. A könyv egyedülálló vizuális melléklete az a fényképanyag, amely első ízben kerül a nyilvánosság elé - köztük Pulszky Polyxéna nemrég a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményébe került albumának felvételei.

[3]

A levelek szerzője, Pulszky Ferenc Aurél Emánuel (1814-1897) kiemelkedő politikus, régész és műgyűjtő volt. A magyar reformkor és a szabadságharc aktív szereplőjeként 1848-ban államtitkárként szolgált Kossuth Lajos és Esterházy Pál oldalán; később londoni, majd amerikai emigrációban élt, hogy támogatókat keressen a magyar ügynek. A szabadságharc bukása után halálra és vagyonelkobzásra ítélték, ám 1866-ban amnesztiával térhetett haza. A hazatérés után országgyűlési képviselő lett, valamint 1869-től huszonöt éven át irányította a Magyar Nemzeti Múzeumot. Életművének része a régészeti és képzőművészeti intézményrendszer modernizálása, a hazai muzeológia egyik legnagyobb alakja volt. A Magyar Tudományos Akadémia 1838-tól haláláig különböző rangokban tisztelte tagjai között.

[4]Felesége, Walter Teréz halála után Pulszky Ferenc négy gyermekét egyedül nevelte. Pulszky Ágost (1846–1901) jogász, országgyűlési képviselő és professzor lett. Pulszky Károly (1853–1899) a művészettörténet doktora, aki az Országos Képtár tragikus sorsú igazgatójaként zárta életét. Pulszky Polyxéna (1857–1921) intellektusával és szalonjaival Budapest szellemi életének meghatározó szereplője lett, és a női egyenjogúság egyik korai magyar szószólójaként ismert. A legkisebb testvér, Pulszky Garibaldi (1861–1926) nevét Giuseppe Garibaldi iránti tiszteletből kapta, Zürichben szerzett mérnöki diplomát, és az ország legjobb közlekedési szakértői között tartották számon.

A most közreadott levelezés szövegei jól szemléltetik a családtagok szoros érzelmi kötelékét és az életüket meghatározó közéleti és kulturális környezetet. A levelek egyaránt szólnak gyászról, közügyekről, mindennapi teendőkről és nevelési kérdésekről, s mindeközben egyedülálló korlenyomatot nyújtanak az Osztrák-Magyar Monarchia korának szellemi atmoszférájáról.

A kiadvány [az MNMKK OSZK Magyar Elektronikus Könyvtárából \[1\] \(MEK\)](#) szabadon letölthető, míg a levelek digitalizált formában [a Copia felületén \[5\]](#) érhetők el:

A Copián összesen 416 dokumentum jelent meg, ebből 331 a most kiadott kötetben is szereplő levél. Az eddig ismeretlen vagy hozzáférhetetlen források kiadása jelentős tudományos és közművelődési mérföldkő: egy olyan család magánéleti és közéleti világába enged betekintést, amelynek szerepe meghatározó volt a magyar kulturális örökség formálásában.

[A Pulszky család levelezése, 1867-1911.](#) [1]

Sajtó alá rendezte, jegyzetekkel ellátta: Viskolcz Noémi.

A tanulmányokat írta: Amriskó-Pálóczi Ágnes, Viskolcz Noémi.

Kiadja: MNMKK Országos Széchényi Könyvtár, MNMKK Magyar Nemzeti Múzeum.

Megjelenés éve: 2025.

Terjedelem: 538 oldal.

2025/08/04 - 11:05

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/rendkivuli-levelek-egy-rendkivuli-csaladtol-megjelent-pulszky-csalad-levelezese_250701

Hivatkozások:

[1] <https://mek.oszk.hu/27500/27554/>

[2] <https://copia.oszk.hu/levelek/pulszky-ferenc-levele-pulszky-polyxenahoz-54/>

[3] <https://copia.oszk.hu/levelek/pulszky-polyxena-levele-pulszky-ferenchez-16/>

[4] <https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/pulszky-ferenc-profilportreja/>

[5] <https://copia.oszk.hu/kereso/#t=Levelek&category=Pulszky%20Ferenc&reszgyujtemeny=Csal%C3%A1di%20levelez%C3%A9s>

[6] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>

[7] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>